

'Het Keukenhuis' van Kathleen Grissom

Het Keukenhuis gaat over de zevenjarige Lavinia. Ze komt uit Ierland. Haar ouders hoopten in Noord-Amerika een beter leven te vinden. Helaas is Lavinia de enige die de reis overleeft en zij komt in Virginia op de plantage van kapitein Pyke terecht. Pyke vraagt Belle, zijn buitenechtelijke halfblanke dochter, om voor het meisje te zorgen. Ze groeit op bij de slaven in het keukenhuis, een apart huis op enige afstand van het grote plantagehuis. Het is voor Lavinia een hele opgave om zich in deze nieuwe wereld te gaan thuisvoelen

Grissom heeft ervoor gekozen om Belle en Lavinia afwisselend hun verhaal te laten vertellen. Soms vullen hun verhalen elkaar aan, soms betreffen ze dezelfde gebeurtenis. Door deze keuze wordt het contrast tussen de werelden van de halfzwarte Belle en de blanke Lavinia heel duidelijk.

Het boek leest lekker weg, beeldend geschreven, goed uitgewerkte personages en veel aandacht voor situatiebeschrijvingen. Het verhaal is boeiend genoeg om door te willen lezen. Er gebeurt veel, soms bijna teveel. Altijd wel iets waarvan je wilt weten hoe het afloopt. Ergens in mijn aantekeningen vond ik terug "het verhaal van de vrouwen die voor andermans kinderen zorgen". In verreweg de meeste gevallen is het zo dat de zorg over een kind om de een of andere reden aan een ander wordt toevertrouwd. Een boek met weinig geluk. Dat geldt zowel voor de slaven als de blanken. Ze krijgen allemaal hun deel in de ellende. Ik zal niet verklappen of er toch nog ruimte is voor een "happy end".

Omdat Lavinia niet alleen wordt toevertrouwd aan de zorg van een halfblanke vrouw maar ook opgroeit tussen de zwarte slaven heb ik lang gedacht dat Lavinia ook mulat of zwart was. Ik had altijd de indruk dat blanke kinderen weliswaar aan de zorg van een zwart kindermisje werden toevertrouwd maar dat ze verder in een blanke omgeving opgroeiden omdat het in

die tijd vrijwel was uitgesloten dat blanke kinderen bij de slaven woonden. Misschien vergis ik me daarin of heeft de schrijfster hiervoor gekozen omdat Lavinia een weeskind was en daardoor toch een buitenbeentje.

Wat opvalt is het buitengewoon volwassen taalgebruik van Lavinia en de gebroken taal van de slaven. Tenminste ik hoor een 7-jarig kind niet zo snel zeggen "terwijl de gouden gespen op haar schoenen schitterden alsof ze vlam hadden gevat door de zon" of "het viel me op dat haar taille, als ze naar voren leunde om het suikerblok te snijden, naar boven toe uitdijde tot een royale boezem en haar een bevallige vorm gaf". Maar goed, een heel boek vol kindertaal zou er waarschijnlijk alleen maar toe hebben geleid dat ik het boek had weggelegd.

Wat ik storend vond was de gebroken taal van de slaven. Afrikaans behoort niet tot de talen die ik beheers maar tijdens het lezen had ik steeds het gevoel in Zuid-Afrika te zijn beland. Ik heb nog even gespiekt op de website afrikaans.nu en zie daar inderdaad sterke overeenkomsten. Ik vond dat jammer, het gaat ten koste van de beleving van de wereld waarin Lavinia is terecht gekomen. Daarom is het wat mij betreft een minder gelukkige keuze. Mogelijk dat het in de originele versie minder storend is.

Alles bij elkaar is mijn oordeel positief, *Het Keukenhuis* is een aanrader.

Uitgeverij	Artemis, 2012
Pagina's	395
vertaald	uit het engels door Astrid Huisman (<i>The Kitchen House</i>)
ISBN	978 9047 202 981

Recensie door Janny, 17 december 2012